

„Ne tajim, da sem imel sestanek z Martino. Zato tedaj ta nevolja, zato me sprejmete kot grešnika! Kaj pa porečete, če vam povem, da sem postavljen Martini za varuha od Angelika? Molčal sem o tem, da ne žalim blage gospe Kamenske, odreči pa nisem mogel prijatelju. In tudi radi najdenke . . .“

„Oh,“ ga prekine Elvira, „vi ste res vitez, vi skrbite za najdenko, Martino — za vsa lepa dekleta, recimo.“

„Haha,“ se je smejal Salle, „no pa vedite, da me je povabila Martina na sestanek . . .“

„In vi ste šli,“ so zaplamele Elvirine rjave oči.

„Šel in ni mi žal. Toda, donna Elvira, bodiva prijateljca, kot sva bila.“

„Ne moreva biti. Saj vi niste zato, da bi šla na vseučilišče in podpirate mojo mater v njenem nerazsodnem mnenju.“

„Ostanem pri tem,“ reče Salle in zavije blede deklico v topel pogled. Elvira ga pogleda izpod čela, namrdne ustni. Po lipi šume buče, toplo, mehko je v zraku, v duši.

„Vi ste prešibki za tako naporno delovanje,“ je nadaljeval Salle, „premehke duše, da bi stali sami v svetu. Elvira, poslušajte . . .“

„Ne, ne!“ je vzklikala Elvira in hotela odhiteti. Vse je trepetalo na njej, in vendar je bila na videz čisto mirna. Nekaj čudnega, nepričakovanega se ji je odkrivalo v lastni duši, ko je govoril. Kot da se uresničuje bajka. Ona je ljubljena — ona ljubi, ona čuti, razume.

„Ne, zdaj mi ne uide,“ je dejal Salle z glasom, ki je trepetal radosti, in gledal nežno na Elviro, ki si ni vedela pomagati in se je topila v zadregi. „Izdali ste se, mrzla, ponosna Elvira . . . Pokazali ste

ljubosumnost. A jaz sem se namenil danes prositi vaše roke, prositi vas, da mi postanete izvor nove moči, podpora moje duše. Glejte, draga Elvira — bil sem človek, izgubljen med množico na veliki cesti, z drugimi sem se pehal okrog zlatega teleta. Prišel sem iz okužene pariške atmosfere, da naberem tu podatke o življenju in smrti grofa Chamborda. Tu sem našel duše tako čiste, drugačne ljudi, nazore. Tukaj sem premišljeval trdno vero vašega naroda, videl, da je tako mali narod zmožen pospeti se, če ostane zvest načelom krščanske čednosti, do dušne višine, do ugleda med starimi hirajočimi narodi. Med vašim vernim ljudstvom sem premišljeval prihodnost svoje domovine. Uvidel sem, da jadra moja tako lepa, tako slavna Francija, raztrgana od strankarskih strasti, brez opore močne, verne armade, brez luči vere, v temni propad, v žrelo tujca. Ko sem to uvidel, me je postalo sram knjige, katero sem že spisoval. Laskal sem v njej strastem strank, da si priborim slavo. Dolgo sem okleval med resnico in željo po sedežu med štiridesetero nesmrtnimi, željo, katero sem gojil še na šolski klopi, do katere vodi pot skozi razne spletke, skozi ženske roke.

Premagal sem, Elvira. Drugo knjigo spišem. Vzbuđila mi bo sovraštvo francoske vlade. Pa govoriti moram resnico. Elvira, ali mi hočete pomagati v trdem boju za pravo prosveto, za svobodo krščanske misli? Hočete biti moja sotrudnica?“

„Hočem!“ je rekla žareča deklica z mirnim glasom, ki ni razodel valovanja njene duše. Pa razodeli sta ga dve solzi, ki sta zdrknili iz krasnih rjavih oči na moško čelo, ki se je sklonilo nad njeno roko, razodel ga je potok solzâ, ki se ji je vtil, ko se je naslonila na presrečno mater. (Dalje.)

